

ZAHTEVE ZA SEMENSKI POSEVEK OLJNIC IN PREDIVNIC**1. Izolacija**

Semenski posevek mora izpolnjevati naslednje zahteve glede oddaljenosti od sosednjih virov cvetnega prahu, ki bi lahko povzročil neželeno tujo oprašitev:

Semenski posevek	Minimalna razdalja (m)
1	2
sareptska gorjušica, črna gorjušica, oljna repica, navadna konoplja razen enodomne konoplje, barvilni rumenik, navadna kumina, bombaževca razen hibridov <i>Gossypium hirsutum</i> in <i>Gossypium barbadense</i> , bela gorjušica	
- za pridelavo osnovnega semena	400 m
- za pridelavo certificiranega semena	200 m
navadna ogrščica	
- za pridelavo osnovnega semena, razen hibridnih sort	200 m
- za pridelavo osnovnega semena hibridnih sort	500 m
- za pridelavo certificiranega semena, razen hibridnih sort	100 m
- za pridelavo certificiranega semena hibridnih sort	300 m
navadna konoplja, enodomna	
- za pridelavo osnovnega semena	5000 m
- za pridelavo certificiranega semena	1000 m
Sončnica	
- za pridelavo osnovnega semena hibridnih sort	1500 m
- za pridelavo osnovnega semena, razen hibridnih sort	750 m
- za pridelavo certificiranega semena	500 m
<i>Gossypium hirsutum</i> in <i>Gossypium barbadense</i>	
- za pridelavo osnovnega semena starševskih linij <i>Gossypium hirsutum</i>	600 m
- za pridelavo osnovnega semena starševskih linij <i>Gossypium barbadense</i>	800 m
- za pridelavo certificiranega semena znotrajvrstnih hibridov <i>Gossypium hirsutum</i>	200 m
- za pridelavo certificiranega semena znotrajvrstnih hibridov <i>Gossypium barbadense</i>	600 m
- za pridelavo certificiranega semena medvrstnih hibridov <i>Gossypium hirsutum</i> in <i>Gossypium barbadense</i>	600 m

V tabeli navedene oddaljenosti se lahko zmanjšajo, če obstaja zaščita pred nezaželenim opraševanjem (npr. posevek visokih rastlin ali pas gozda).

2. Sortna pristnost in čistost

Semenski posevki sareptske gorjušice, črne gorjušice, navadne konoplje, barvilnega rumenika, navadne kumine, bombaževca, hibridnih sort sončnice in navadne ogrščice morajo ustrezati naslednjim zahtevam:

2.1 Pri sarepski gorjušici, črni gorjušici, navadni konoplji, barvilnem rumeniku, navadni kumini in bombaževcu največje dovoljeno število rastlin, ki očitno ne pripadajo sorti, ne sme presegati:

- 1 rastline na 30 m² v posevku osnovnega semena in
- 1 rastline na 10 m² v posevku certificiranega semena.

2.2 Pri hibridnih sortah sončnic največji delež rastlin, ki očitno ne pripadajo samooplodni liniji ali starševski komponenti, ne sme presegati:

- a) pri pridelavi osnovnega semena:
- samooplodne linije 0,2 %,
  - dvolinijskega hibrida:
    - 1. moške starševske komponente, to so rastline, ki prašijo cvetni prah, ko ima 2 % ali več rastlin ženske starševske komponente cvetove, ki so sposobni oploditve 0,2 %,
    - 2. ženske starševske komponente 0,5 %;
- b) pri pridelavi certificiranega semena:
- moške starševske komponente, to so rastline, ki prašijo cvetni prah, ko ima 2 % ali več rastlin ženske starševske komponente cvetove, ki so sposobni oploditve 0,5 %,
  - ženske starševske komponente 1,0 %.

Pri pridelavi semena hibridnih sort sončnice morajo biti izpolnjene tudi naslednje zahteve in pogoji:

(a) moške rastline prašijo dovolj cvetnega prahu, medtem ko ženske rastline cvetijo;

(b) če imajo ženske rastline brazde pestiča, ki so sposobne oploditve, delež ženskih rastlin, ki so prašile ali prašijo cvetni prah, ne sme presegati 0,5 %;

(c) za pridelavo osnovnega semena skupni delež ženskih rastlin, ki očitno ne pripadajo komponenti in ki so prašile ali prašijo cvetni prah, ne sme presegati 0,5 %;

(d) moško sterilna starševska komponenta se uporabi za pridelavo certificiranega semena tako, da se uporabi moška starševska komponenta, ki vsebuje posebno linijo ali linije za obnovitev moške fertilitnosti, tako da bo vsaj ena tretjina rastlin, zraslih iz tako nastalega križanja, imela cvetni prah, ki se zdi v vsakem pogledu normalen;

(e) če ni mogoče izpolniti pogoja iz prejšnje točke, se seme, pridelano iz moško sterilne starševske komponente, pomeša s semenom, pridelanim z uporabo popolnoma moško fertile starševske komponente, če sta bili za pridelavo certificiranega semena hibridnih sort sončnice uporabljeni moško sterilna ženska starševska komponenta in moška starševska komponenta, ki ne obnovlja moške fertilitnosti. Razmerje semena moško sterilne in moško fertile komponente ne sme presegati razmerja dva proti ena.

2.3 Pri hibridih navadne ogrščice (*Brassica napus*), pridelanih z uporabo moške sterilnosti največji delež rastlin, ki očitno ne pripadajo samooplodni liniji ali starševski komponenti, ne sme presegati:

- a) pri pridelavi osnovnega semena:
- samooplodne linije 0,1 %,
  - dvolinijskega hibrida:
    - 1. moška starševska komponenta 0,1 %,
    - 2. ženska starševska komponenta 0,2 %;
- b) pri pridelavi certificiranega semena:
- 1. moška starševska komponenta 0,3 %,
  - 2. ženska starševska komponenta 1,0 %.

Moška sterilnost mora biti za pridelavo osnovnega semena vsaj 99 % in za pridelavo certificiranega semena vsaj 98 %. Stopnja moške sterilnosti se oceni tako, da se pri cvetovih pregleda odsotnost fertitnih prašnikov.

2.4 Hibridi *Gossypium hirsutum* in *Gossypium barbadense*:

a) pri posevkih za pridelavo osnovnega semena starševskih linij *Gossypium hirsutum* in *Gossypium barbadense* mora biti sortna čistost ženske in moške starševske linije vsaj 99,8 %, ko ima 5 % ali več ženskih rastlin cvetove, ki so sposobni oploditve s cvetnim prahom. Stopnja moške sterilnosti ženske starševske linije, ki semeni, se oceni tako, da se pri cvetovih pregleda prisotnost sterilnih prašnikov, ki ne sme biti manjša od 99,9 %;

b) pri posevkih za pridelavo certificiranega semena hibridnih sort *Gossypium hirsutum* in *Gossypium barbadense* mora biti sortna čistost ženske starševske linije, ki semeni, in opraševalske starševske linije vsaj 99,5 %, ko ima 5 % ali več ženskih rastlin cvetove, ki so sposobni oploditve s cvetnim prahom. Stopnja moške sterilnosti ženske starševske linije, ki semeni, se oceni tako, da se pri cvetovih pregleda prisotnost sterilnih prašnikov, ki ne sme biti manjša od 99,7 %.